

Nr 11

Av herr **Näsgård**, *angående skatteinbetalning hos postverket medelst check.*

Under senare tid har checkar blivit allt vanligare som betalningsmedel. Företagare som t. ex. jordbrukare får numera i mycket stor utsträckning sina likvider insatta på personligt checkkonto. Det innebär givetvis stora fördelar för dem, om de vid utbetalningar kan få skriva ut en check på erforderligt belopp i stället för att först behöva uppsöka bank för att få ut kontanter.

Vid rikets postanstalter gäller emellertid inte i allmänhet checkar som betalningsmedel för enskilda personer. Enligt gällande bestämmelser kan check godkännas som betalningsmedel vid postanstalt endast för person, som av vederbörande postmästare erhållit särskilt tillstånd att lämna check vid inbetalning till postverket. Det är alltså postmästaren, som får ta ansvaret för att check får lämnas som betalningsmedel. Denna anordning har endast kunnat tillämpas i viss utsträckning för korrespondenter med stora inbetalningar.

Det är enligt min uppfattning önskvärt, att checkar i allmänhet kunde användas som betalningsmedel vid rikets postanstalter. Särskilt skulle detta vara en fördel vid inbetalning av skatt. Anordningarna för inbetalning av skatt bör vara sådana, att inbetalningen i möjligaste mån underlättas, och checken som betalningsmedel skulle möjliggöra en betydligt smidigare form för skatteinbetalningarna. Några större svårigheter för en sådan lösning synes inte förefinnas. Risken för att check utan täckning användes vid inbetalning av skatt måste anses vara praktiskt taget obefintlig. Jag anser alltså, att check bör kunna godtagas som betalningsmedel vid skatteuppbörd å postanstalt.

Efter framställning från Riksförbundet Landsbygdens folk och Svenska jordbrukskreditkassan har generalpoststyrelsen i skrivelse till Konungen den 9 april 1954 föreslagit, att författningsbestämmelserna skulle ändras så att checkar generellt godkännes som betalningsmedel vid inbetalning av skatt. Kungl. Maj:t lämnade emellertid denna framställning utan åtgärd. Generalpoststyrelsens skrivelse fogas som särskild bilaga till denna motion.

Det synes emellertid vara skäl att ytterligare överväga om inte en lösning av frågan kunde uppnås i enlighet med vad generalpoststyrelsen före-

slagit. Skulle det av generalpoststyrelsen framlagda förslaget inte kunna realiseras, borde dock andra utvägar kunna övervägas, exempelvis att penninginrättning finge till vederbörande postanstalt överlämna förteckning å kontoinnehavare, som önskade fullgöra skatteinbetalning medelst check och för vilka penninginrättningen ansåge sig kunna garantera, att täckning fanns för den utfärdade checken.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställles,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om åtgärder i syfte att möjliggöra skatteinbetalning hos postverket medelst check.

Stockholm den 14 januari 1955

Bernhard Näsgård

Avskrift av avskrift.

Till Konungen.

Riksförbundet Landsbygdens folk har hos generalpoststyrelsen hemställt, att styrelsen ville medgiva, att vid inbetalning av skatt i enlighet med 53 § 1 mom. 3 stycket uppbördsförordningen check av postanstalterna måtte godtagas såsom betalningsmedel. Vidare har styrelsen för Svenska jordbrukskreditkassan i skrivelse till generalpoststyrelsen framhållit, att jordbrukskasserörelsen har ett starkt intresse av att dess checkar i ökad utsträckning kunna användas för inbetalningar till postverket. I särskild grad gäller detta beträffande skatteuppbörd. Avskrifter av de till generalpoststyrelsen inkomna skrivelserna i ämnet bifogas. Vissa överläggningar rörande ifrågavarande spørsmål ha ägt rum mellan representanter för generalpoststyrelsen och för ifrågavarande institutioner.

I anslutning till nämnda skrivelser får generalpoststyrelsen framhålla följande.

Enligt de bestämmelser, som f. n. gälla för postanstalterna, må vid inbetalning till postverket i stället för kontanter som betalningsmedel godtagas dels check, som är utställd eller överlåten av statsmyndighet eller utställd av sparbank, dels check, som är utställd eller överlåten av korrespondent, som av vederbörande postmästare erhållit särskilt tillstånd att lämna check vid inbetalning till postverket. Som förutsättning gäller, att det belopp, varå check lyder, i sin helhet eller i varje fall till väsentlig del avser likvid för samtidig inbetalning. Vid prövning av framställning från korrespondent om rätt att lämna check vid inbetalning till postverket har postmästare att bedöma, i vad mån ekonomiska risker kunna befaras upp-

stå för postverket genom att check mottages i stället för kontanta medel. Tillstånd får endast lämnas, om postmästaren på grund av personlig kännedom eller inhämtade upplysningar är av den bestämda uppfattningen, att någon ekonomisk risk för postverket ej därigenom uppkommer. Tillstånd att lämna check brukar i regel lämnas endast i fråga om sådana korrespondenter, som ofta ha att verkställa större inbetalningar.

Det torde få anses som ett allmänt statligt intresse att anordningarna för inbetalning av skatt äro sådana, att inbetalningen i möjligaste mån underlättas. För vissa grupper av skattebetalare torde det härvid vara fördelaktigt, om inbetalningen kunde ske medelst check. Då emellertid i detta sammanhang skillnad icke läser kunna göras mellan olika kategorier skattebetalare synes, om medgivande av här avsett slag lämnas, detta böra avse all medelst check verkställd skattebetalning. Om möjlighet alltså öppnas för envar att vid skattebetalning använda check, kan givetvis den ovan omnämnda av postmästare verkställda tillståndsprövningen icke ifrågakomma. Vid angivna förhållande kommer säkerligen den alltid föreliggande risken för att vid inbetalning använd check icke kommer att infrias att i hög grad ökas. I en dylik situation skulle, med tillämpning av f. n. gällande bestämmelser, postverket — såvitt generalpoststyrelsen kan bedöma — icke kunna undgå att drabbas av den ekonomiska förlust som ett uteblivet infriande av för skatteinbetalning nyttjad check i varje fall tills vidare måste medföra. Om en skattebetalning skulle ske med check, som sedermera icke infrias, torde nämligen en sådan betalning — med tillämpning av f. n. gällande bestämmelser — få anses vara i dess egenskap av skattelikvid fullgjord. Den uppkommande förlusten torde bli en sak utslutande mellan postverket och skattebetalaren.

Ett till sin storlek helt oberäkneligt ansvar av nu angivet slag anser sig styrelsen icke kunna taga. Enligt styrelsens uppfattning skulle emellertid ett införande av det ifrågasatta betalningsförfarandet vara möjligt utan att något särskilt ekonomiskt ansvar för postverket skulle behöva ifrågakomma. Styrelsen utgår därvid från att fråga här är om likvid av ur vissa synpunkter aldeles speciell beskaffenhet. Den som för skattebetalning använt check, som sedermera icke infrias, har i realiteten icke erlagt någon skatt. Det synes icke finnas någon anledning, varför skattebetalaren i en dylik situation skulle komma i ett annat läge än om han helt underlåtit att taga någon befattning med skattebetalningen. För en tillämpning av detta betraktelsesätt och för vinnande av befrielse för postverket från det ovanberörda särskilda ekonomiska ansvaret synes det emellertid nödvändigt att i allmän författning intages en uttrycklig bestämmelse om att skattebetalning, för vilken check lämnats som likvid, saknar giltighet, om det visar sig, att den för inbetalning nyttjade checken ej infrias. Bestämmelsen skulle förslagsvis kunna intagas i Kungl. Maj:ts kungörelse den 16 oktober 1953 (nr 628) med vissa föreskrifter angående tillämpningen av oppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272) och ges följande lydelse:

”Skatteinbetalning, för vilken check lämnats som likvid, saknar giltighet, om checken ej infrias.”

Om en sådan bestämmelse införes, kommer generalpoststyrelsen att för

postanstalterna utfärda sådana föreskrifter, att check må användas vid inbetalning av skatt under förutsättning att checken icke lyder på högre belopp än beloppet för skatteinbetalningen. Generalpoststyrelsen kommer vidare att utfärda föreskrifter om att postfunktionär, som mottager check av här ifrågakarande slag, skall på densamma göra sådan anteckning att därav framgår, att checken använts för inbetalning av skatt.

Sammanfattningsvis vill styrelsen framhålla, att styrelsen, med hänsyn särskilt till vikten av att anordningarna för inbetalning av skatt äro sådana, att inbetalningen i möjligaste mån underlättas, anser sig för sin del kunna gå med på ett generellt godtagande av check som betalningsmedel vid inbetalning av skatt som avses i uppbördsförordningen, dock endast under förutsättning, att en författningsbestämmelse av ovan angiven innebörd kommer till stånd.

Under återopande av vad ovan anförts får generalpoststyrelsen hemställa, att nyssnämnda bestämmelse måtte utfärdas genom Kungl. Maj:ts försorg.

I behandlingen av detta ärende ha jämväl överdirektören Hultman, postsparbankschefen Holmström, byråchefen Granér, tf byråchefen Ganelius samt tf överintendenten Bohm deltagit.

Stockholm den 9 april 1954

Underdånigst

Erik Swartling

T. S. Nylund